

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 martie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, în cauza penală în privința lui

Cereșnev Andrei XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 30.05.2016 - 27.10.2016;

2. Instanța de apel: 28.02.2017 - 17.10.2017;

3. Instanța de recurs: 26.01.2018 - 20.03.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 27 octombrie 2016, Cereșnev Andrei a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.e) și f) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că prin rechizitoriu, Cereșnev Andrei a fost învinuit în faptul că, la 16 aprilie 2016, ora 08.15, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în curtea blocului din str.Cuza-Vodă XX, mun.Chișinău, s-a apropiat de Gudumac Zinaida și în mod deschis, i-a smuls din mână geanta, în valoare de 300 lei, în care se afla buletinul de identitate, polița de asigurare, carduri de reducere, carnetul de pensionar, portmoneul în valoare de 400 lei, în care se află suma de 200 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciul material în proporții considerabile, în mărime de 900 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care A.Cereșnev să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.e) și f) Cod penal la 5 ani închisoare, invocând că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - eronat a conchis că la întocmirea procesului-verbal de recunoaștere a persoanei din 28.04.2016 și efectuarea procedurii de recunoaștere, organul de urmărire penală a neglijat prevederile art.116 Cod de procedură penală; - neîntemeiat a respins ca inadmisibilă proba - procesul-verbal de percheziție la domiciliul inculpatului din

28.04.2016, invocând că ar exista dubii rezonabile privind legalitatea percheziției; - data de 23.04.2016, indicată de către organul de urmărire penală în procesul-verbal de examinare și recunoaștere în calitate de corp delict a portmoneului părții vătămate, a fost o greșeală mecanică, or, reieșind din totalitatea actelor întocmite și cronologia lor, urma să fie indicată data de 29.04.2016; - instanța nu a dat apreciere ordonanței de ridicare și procesului-verbal din 16.04.2016 de ridicare de la I.Anoșenco a bunurilor ce-i aparțin părții vătămate și nejustificat a conchis că declarațiile acestuia nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare; - actele procesuale sus-indicate nu au fost contestate de către participanți, inclusiv de către inculpat și apărătorul acestuia, nici la momentul întocmirii lor și nici în cadrul ședinței de judecată, instanța acceptându-le drept probe; - instanța a apreciat fiecare probă în parte, dar a omis să le aprecieze în ansamblu; - nu a ținut cont și nu a descris personalitatea inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, apelul declarat de către procuror a fost respins ca nefondat.

În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, prima instanță, a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțele cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia potrivit căreia vinovăția lui A.Cereșnev în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.e) și f) Cod penal nu a fost probată.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, la solicitarea procurorului, a fost dispusă audierea suplimentară a părții vătămate Z.Gudumac și martorului A.Masliucov, însă acuzatorul a fost în imposibilitate să asigure prezența și audierea acestora. Mai mult, A.Masliucov nu a putut fi audiat nici în prima instanță și nici în instanța de apel.

Subsecvent, în temeiul art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinutului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți.

Complementar, instanța a conchis că prima instanță corect a apreciat că învinuirea inculpatului se bazează pe declarațiile părții vătămate, care sunt contradictorii, declarând inițial că geanta i-a fost sustrasă de două persoane, iar ulterior declarând că de o singură persoană. Totodată, în prima instanță aceasta a declarat că nu-l cunoaște pe inculpat și respectiv, în cadrul acțiunii de recunoaștere a persoanei, l-a recunoscut doar după haina de culoare roșie.

Având în vedere că acuzatorul nu a putut asigura prezența părții vătămate în instanță, declarațiile acesteia nu au putut fi verificate întru înlăturarea divergențelor.

Aceeași situație a fost constatată și în cazul declarațiilor martorului A.Masliucov care, la faza urmăririi penale, a declarat că îl cunoaște pe inculpat și că în dimineața zilei în care a fost comisă infracțiunea l-a văzut pe acesta îndreptându-se spre casa lui, având în mână o ladă de plastic și un pachet de culoare neagră, fiind îmbrăcat într-un costum tip sport de culoare roșie, iar la

ședința de judecată în prima instanță a declarat că inculpatul nu avea nimic în mână, mâinile le ținea în buzunar, era îmbrăcat în stil sport, dar nu-și amintește culoarea hainei. De asemenea, martorul a indicat că în cadrul urmăririi penale a fost influențat să depună declarațiile respective. Instanța a mai constatat că declarațiile date de A.Masliucov la faza urmăririi penale contravin probei scrise - registrul de evidență a eliberării preparatului Metadonă la pacienți, iar din declarațiile acestuia nicidecum nu se confirmă vinovăția inculpatului.

Instanța a precizat că acuzatorul nu a asigurat prezența martorului A.Masliucov în ședința instanței de apel pentru a verifica veridicitatea declarațiilor acestuia întru înlăturarea contradicțiilor și divergențelor.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a refuzat să pună la baza sentinței declarațiile martorului I.Anoșenco, având în vedere că acesta nu a fost audiat nemijlocit nici în prima instanță, iar la faza urmăririi penale, nu a fost efectuată confruntarea dintre acesta și inculpat.

Instanța de apel a mai precizat că absența celor indicați nu a fost justificată așa cum statuează art.371 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală.

Cu referire la argumentul apelantului, precum că *„data de 23.04.2016, indicată de către organul de urmărire penală în procesul-verbal de examinare și recunoaștere în calitate de corp delict a portmoneului părții vătămate a fost o greșeală mecanică, or, reieșind din totalitatea actelor întocmite și cronologia lor, urma să fie indicată data de 29.04.2016”*, instanța de apel a menționat că acesta urmează a fi respins ca nefondat, având în vedere că organul de urmărire penală nu a prezentat vreo ordonanță de corectare a erorii comise în procesul-verbal de examinarea a obiectelor din 23.04.2016 și a ordonanței de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din aceeași dată, iar în astfel de împrejurări, se creează tabloul, potrivit căruia un obiect este mai întâi examinat și recunoscut drept corp delict și doar ulterior, în urma pecheziției, este găsit și ridicat.

Totodată, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a reținut că, la 16.04.2016, au fost găsite toate lucrurile, inclusiv portmoneul, fiind restituite de către colaboratorii de poliție, cu excepția portmoneului, care a fost reținut drept corp delict, fapt ce rezultă din însăși declarațiile părții vătămate, care a indicat că în geantă era absolut tot, cu excepția banilor în sumă de 200 lei, poliția i-a restituit bunurile, însă fără portmoneul, spunându-i că acesta rămâne ca probă.

Cu referire la argumentul apelantului, precum că *„instanța eronat a conchis că la întocmirea procesului-verbal de recunoaștere a persoanei din 28.04.2016 și efectuarea procedurii de recunoaștere, organul de urmărire penală a neglijat prevederile art.116 Cod de procedură penală”*, instanța de apel a menționat că acesta este nefondat și că urmează a fi respins având în vedere că, potrivit procesului-verbal de prezentare spre recunoaștere, asistenții procedurali nu se aseamănă la exterior, inculpatul fiind unicul care poartă barbă și care era îmbrăcat în haină roșie, iar partea vătămată l-a recunoscut, anume după acest ultim indiciu. Mai mult, partea vătămată a indicat că nu a văzut fața persoanei care i-a sustras geanta, dânsa slab vede, dar la prezentare spre recunoaștere a recunoscut persoana doar după culoarea îmbrăcămintei, care era unicul îmbrăcat în haină roșie.

La argumentul apelantului, precum că instanța nu a ținut cont și nu a descris

personalitatea inculpatului, care anterior a săvârșit un șir de infracțiuni cu caracter patrimonial, instanța a precizat că istoricul infracțional al inculpatului nu poate determina concluzia privind vinovăția acestuia în cazul în care lipsesc probe incontestabile că anume acesta a comis jaful în privința părții vătămate.

În contextul celor constatate supra, ținând cont de prevederile art.8 Cod de procedură penală, potrivit cărora persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de Codul de procedură penal, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă, că nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, că concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului, instanța de apel a conchis că apelul procurorului este neîntemeiat, corect ajungând la concluzia privind achitarea inculpatului, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de acesta.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - instanța nu s-a expus asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, neîntemeiat le-a respins, fără să constate încălcarea normelor de procedură invocate; - instanța eronat a constatat că de la I.Anoșenco a fost ridicat portmoneul ce-i aparține părții vătămate; - instanța nu a ținut cont că inculpatul locuiește în regiunea unde a fost comisă infracțiunea, că la ora 7.30 a fost văzut de către A.Masliucov, la 8.00 de către Z.Gudumac pe stradă, apoi în piață, ulterior pe banca din curtea blocului din str.Cuza Vodă XX, mun.Chișinău și la ora 8.15 – în momentul când a fost jefuită, în rest invocând aceleași motive ca și în apel, descrise la pct.3 din prezenta decizie.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, la care face referire recurentul, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Raportând norma precitată la situația în cauză, Colegiul conchide că acest temei nu și-a găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

În context, Colegiul penal sesizează că recurentul, solicitând casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel a invocat în principal că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei. De fapt, recursul este

bazat anume pe modalitatea de apreciere a probelor, argumentele invocate în acest sens fiind invocate și în apel.

Astfel, examinând criticile recursului declarat prin prisma materialelor cauzei și a legislației procesuale pertinente, Colegiul penal sesizează că cercetarea judecătorească efectuată de instanța de apel a identificat că, la adoptarea hotărârii, s-a dat apreciere corectă probelor administrate și circumstanțelor cauzei, examinându-le conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind nevinovăția inculpatului, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de către acesta.

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel corect a menționat că acuzarea nu a prezentat probe pertinente, concludente și utile, care ar proba vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, învinuirea fiind bazată pe declarațiile părții vătămate și ale martorilor A.Masliucov și I.Anoșenco, care trezesc mari dubii în privința veridicității lor, or, acuzatorul nu a putut asigura prezența niciunui dintre ei în ședința instanței de apel pentru verificarea declarațiilor, absența lor nefiind justificată în conformitate cu prevederile art.371 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, iar în virtutea prevederilor art.415 alin.(2¹), instanța de apel, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. De asemenea, partea acuzării a pus la baza învinuirii acte procedurale întocmite și administrate cu încălcarea normelor de procedură penală. Or, organul de urmărire penală întocmind procesul-verbal de examinare și recunoaștere în calitate de corp delict și greșind, după cum afirmă recurentul, data întocmirii actului, nu a întreprins careva acțiuni întru corectarea acesteia în conformitate cu prevederile art.248 alin.(1) Cod de procedură penală, iar recunoașterea persoanei a fost efectuată contrar prevederilor art.116 Cod de procedură penală.

Astfel, materialul probator administrat de partea acuzării, indicat supra și înaintat instanței de judecată pentru stabilirea vinovăției inculpatului, nu poate fi pus la baza unei sentințe de condamnare.

Prin urmare, din probele administrate în respectiva cauză penală nu poate fi trasă concluzia că anume A.Cereșnev a comis fapta ilegală imputată, or, reiterând alegațiile instanțelor de fond, materialul probator prezentat de partea acuzării nu leagă inculpatul de fapta comisă față de partea vătămată Z.Gudumac.

În context, potrivit textului recursului se evidențiază că recurentul critică aprecierea probelor, însă, nu argumentează ilegalitatea hotărârii judecătorești din punct de vedere al erorii de drept admise la judecarea cauzei, astfel, instanța de recurs constată că, la soluționarea cauzei, instanța de apel a ținut cont în deplină măsură de prevederile art.99-101 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, verificându-le și apreciindu-le just prin prisma pertinentei și concludenței, și întemeiat a conchis asupra nevinovăției lui A.Cereșnev, respingând ca nefondat apelul procurorului și menținând sentința de achitare a acestuia de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.e) și f) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

La fel, instanța de apel corect a indicat că acuzarea nu a prezentat probe incontestabile, care în coroborare cu circumstanțele cauzei ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate. Potrivit prevederilor art.394 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de apel a făcut o analiză amplă probelor administrate în cauză, aduse în sprijinul acuzării inculpatului, argumentând detaliat respingerea lor. Astfel, toate probele prezentate au primit o apreciere corectă, concluziile făcute de instanța de apel rezultă din materialul factologic acumulat la prezenta cauză.

În același context, în vederea respingerii argumentelor invocate referitor la chestiunea de apreciere a probelor, Colegiul penal atestă că, la etapa judecării recursului, nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, acestea fiind atributul exclusiv al acestor instanțe.

Colegiul reține că, în conformitate cu principiul contradictorialității în procesul penal, reglementat de art.24 Cod de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sunt separate și se efectuează de diferite organe și persoane. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Funcția acuzării este pusă pe seama procurorului care intentează cauza penală, înaintează învinuirea, susține acuzarea în instanțele de judecată.

În pofida acestor cerințe, în ședința instanței de apel procurorul nu a prezentat probe, din care cu certitudine s-ar deduce vinovăția inculpatului.

Respectiv, argumentele invocate, precum că instanța de apel a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate fiind dovedită, contravin materialelor cauzei, or, Colegiul penal reiterează că, instanța de apel corect și în deplină măsură a dat apreciere probelor și circumstanțelor cauzei și corect a constatat că învinuirea adusă lui A.Cereșnev nu este bazată pe probe directe, certe, pertinente și concludente ce ar confirma vinovăția acestuia, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în virtutea art.8 Cod de procedură penală, urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că instanța de apel și-a motivat soluția privind nevinovăția inculpatului, care a fost expusă la pct.4 din prezenta decizie.

Instanța de recurs, examinând argumentele recursului declarat de către procuror prin prisma materialelor cauzei ajunge la concluzia privind legalitatea deciziei instanței de apel și reiterează că, în scopul evitării repetării inutile a alegațiilor instanței, își însușește argumentele enumerate în decizia instanței de apel, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza Albert vs România din 16.02.2010, a statuat în pct.37 că art.6§1 CtEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19.04.1994, pct.61). Cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea

motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Argumentele procurorului, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția este neîntemeiat. Colegiul remarcă că, recursul repetă textul apelului, argumentele expuse de recurent fiind anterior invocate în apel, iar instanța de apel care, examinându-le în ansamblu și dându-le o apreciere corespunzătoare, conform art.414 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele procurorului sunt neîntemeiate, decizia instanței de apel fiind bine argumentată, motivată și în concordanță cu prevederile art.394 Cod de procedură penală.

Analizând materialele cauzei și hotărârea judecătorească atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acesteia.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de către procuror, care urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, în cauza penală în privința lui Cereșnev Andrei, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 aprilie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun